

Nr 51.

Av herr **Bodin, Karl**, och herr **Carlström**, om ändrade grunder för beräkning av statsunderstöd till yrkesundervisning i husligt arbete.

Bland de lärarkategorier, som ha en särskilt viktig uppgift att fylla och just nu viktigare än någonsin, äro lärarinnor i hushållsgöromål, lärarinnor i kvinnlig slöjd samt i barnavård. En stor del av dessa lärarinnor äro emellertid synnerligen vanlottade vad löne- och anställningsförhållanden angår.

Beträffande avlöning av lärare vid fortsättningskolor har i årets statsverksproposition (punkt 152) utlovats proposition längre fram. Vad statsunderstöd till avlöning åt lärare för yrkesundervisning beträffar, föreligger emellertid proposition redan nu (punkt 179). Någon förbättring av grunderna för beräkning av statsunderstödet till lärarlöner har här ej upptagits.

Yrkesundervisningen i husligt arbete (hushållsgöromål, hemsömnad, vävning samt hälsovård, barnavård däri inbegripet) har hitintills med avseende på statsunderstödet storlek intagit en undantagsställning gentemot undervisning i hantverk, industri och handel. Statsunderstöd till de tre sistnämnda yrkesgrenarna har alltsedan år 1933 utgått med på lägre stadiet högst 2 kronor 35 öre och på högre stadiet högst 2 kronor 55 öre per undervisningstimme. Understöd till husligt arbete har däremot utgått med högst respektive 1 krona 50 öre och 1 krona 65 öre per undervisningstimme.

I skolöverstyrelsens riksdagspetita avseende yrkesundervisningen för budgetåret 1939/40 föreslog överstyrelsen en ändring av grunderna för beräkning av understödet i fråga, nämligen på såväl högre som lägre stadiet för hantverk, industri och handel till högst 2 kronor 80 öre och för husligt arbete till högst 1 krona 80 öre för undervisningstimme.

Skolöverstyrelsens konsulent för husligt arbete framhöll emellertid i ett särskilt uttalande, att det husliga arbetet borde i statsbidragshänseende ställas i paritet med de andra ämnesgrenarna.

Dåvarande departementschefen framhöll också i statsverkspropositionen, att han utgick ifrån att denna fråga särskilt uppmärksammades vid de utredningar, som erfordrades på detta område. Någon sådan utredning har emellertid ännu ej kommit till stånd.

I skolöverstyrelsens riksdagspetita avseende yrkesundervisningen för budgetåret 1940/41 föreslog överstyrelsen en provisorisk höjning av understödsbeloppen till avlöning åt lärare i husligt arbete, nämligen från högst 1 krona 50 öre till högst 1 krona 75 öre för undervisningstimme å lägre stadiet och från högst 1 krona 65 öre till högst 1 krona 90 öre för undervisningstimme å högre stadiet.

Skolöverstyrelsens konsulent för husligt arbete framhöll emellertid som sin mening, att överstyrelsen bort föreslå, att de särskilda bestämmelserna för husligt arbete skulle utgå och att nu för hantverk, industri och handel gällande grunder skulle givas allmän giltighet.

Någon ändring av grunderna kom av sparsamhetsskäl emellertid ej till stånd under 1940 års riksdag och är ej heller föreslagen i årets statsverksproposition.

Det synes oss emellertid, att utbildningen av husmödrar och hembiträden är en för landet lika viktig sak som utbildning av yrkesutövare inom hantverk, industri och handel. Födans lämpliga sammansättning och beredning för hälsans bevarande, ekonomisk anskaffning och skötsel av kläde- dräkten och sist, men icke minst, barnens rätta vård är allt erkänt viktiga undervisningsämnen. Då bör det också vara skäligt, att staten följer samma grunder vid beräkning av understöd till lärarlöner för undervisning i husligt arbete som för övrig yrkesundervisning.

Det synes också förefinnas en viss risk att om undervisning i husligt arbete av statsmakterna undervärderas, det i framtiden kan komma att bli svårt att erhålla förstklassiga lärarkrafter till denna undervisning.

En ändring av grunderna för beräkning av statsunderstöd till yrkesundervisning i husligt arbete till likhet med understödsgrunderna för övrig yrkesundervisning torde, enligt vad vi inhämtat, komma att medföra en höjning av ifrågakvarande anslag med omkring 25,000 kronor för nästkommande budgetår.

Med stöd av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta, att statsbidrag till yrkesundervisning i husligt arbete skall utgå efter samma grunder som beträffande hantverk, industri och handel och att anslaget till understöd åt kommunala anstalter för yrkesundervisning därför höjes från 2,300,000 kronor till 2,325,000 kronor.

Stockholm den 22 januari 1941.

K. W. Bodin.

C. Fr. Carlström.
